

<https://doi.org/10.26565/2074-8167-2023-53-04>
УДК 378.142.021

Олена В'ячеславівна Карасьова

кандидат педагогічних наук доцент кафедри іноземних мов¹
karasyovahelen@gmail.com <https://orcid.org/0000-0001-8922-9036>

Ірина Валеріївна Коляда

старший викладач кафедри іноземних мов¹
irina_kolyada_@ukr.net <https://orcid.org/0000-0001-8922-9036>

¹Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
м. Харків, вул. Кирпичова 2, Україна, 61000

ІННОВАЦІЙНІ ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Постановка проблеми. Актуальність дослідження цієї теми зумовлюється низкою чинників, серед яких провідне місце займає: глобалізація – англійська мова стає важливою у сфері техніки та науки. Знання англійської мови є необхідною умовою для успішної кар'єри у міжнародних компаніях, на наукових конференціях, при публікації наукових статей; недоліки традиційних методів – традиційні методи навчання англійської мови не завжди дають бажаного результату, не формують необхідних для спілкування в професійній сфері навичок; потреба в інноваціях – виникає потреба в розробці та впровадженні інноваційних методів; засобів; технологій для формування англомовної комунікативної компетентності студентів технічних спеціальностей; переваги інноваційних засобів – інноваційні засоби роблять процес навчання більш цікавим, мотивованим, ефективним.

Мета статті – визначити та охарактеризувати інноваційні засоби формування англомовної комунікативної компетентності студентів технічних спеціальностей.

Матеріали і методи. Для досягнення мети дослідження було використано широкий спектр теоретичних методів, включаючи аналіз науково-методичної та психолого-педагогічної літератури, а також вивчення документації, пов'язаної з темою дослідження.

Результати дослідження. Впровадження комунікативного методу навчання є важливим компонентом сучасної програми з іноземної мови для студентів технічних спеціальностей. Метою навчання іноземної мови є не лише професійне навчання чотирьох взаємопов'язаних видів мовної діяльності (читання, письмо, аудіювання та говоріння), але й розвиток здатності використовувати іноземну мову для вираження своїх думок.

Під час навчання формування англомовної комунікативної компетентності студентів технічних спеціальностей полягає в тому, що в процесі навчання застосовувати інноваційні засоби, застосовуючи які студенти можуть самостійно вирішувати комунікативні завдання за допомогою іноземної мови, наприклад, моделюючи ситуації професійного спілкування або шукати рішення, читаючи наукову літературу. Щоб досягти цього, використовуються інноваційні засоби навчання та створюються стимули для формування англомовної комунікативної компетентності студентів технічних спеціальностей.

Метою формування англомовної комунікативної компетентності студентів технічних спеціальностей є той чинник, щоб вони могли брати участь у мовленнєвих діяльностях. Мовленнєві навички безпосередньо пов'язані з «комунікативним» рівнем мислення. З цього погляду розумова сторона мовного вміння керує мовною діяльністю за допомогою моделей досвіду, почуттів, ситуацій і вихідних результатів. Таким чином, для вирішення комунікативних завдань необхідно розвивати мовні навички. Мовленнєві завдання повинні бути поставлені перед студентами протягом усього процесу розвитку їхнього мовного вміння. Крім того, необхідно, щоб мовні вправи були пов'язані з «мотиваційною і операційною активністю». Таким чином, навчання студентів немовних спеціальностей іноземної мови є важливим завданням.

Таким чином, курс іноземної мови передбачає комунікативну спрямованість і професійну орієнтацію під час навчання читання, говоріння, аудіювання та письма. Це створює багато проблем для викладачів, і лише комплексний підхід до навчання спілкуванню може вирішити ці проблеми, шляхом формування англомовної комунікативної компетентності студентів технічних спеціальностей, використовуючи інноваційні засоби навчання.

Висновки. Сучасні інноваційні засоби, безсумнівно, мають величезний потенціал для навчання. З огляду на три фактори: терміни, пов'язані з навчанням іноземних мов у технічних навчальних закладах; по-друге, вимоги, пов'язані з навчанням іноземних мов у немовних навчальних закладах (формування англомовної комунікативної компетентності студентів технічних спеціальностей), і по-третє, тенденції до змішаного навчання. Використання сучасних інноваційних засобів навчання є актуальним, перспективним і може бути корисним на етапі формування лексико-граматичних навичок.

Ключові слова: освітній процес, заклад вищої освіти, інноваційні засоби, формування, англо-мовна комунікативна компетентність, студенти технічних спеціальностей.

Як цитувати: Карасьова О.В., Коляда І.В. Інноваційні засоби формування англомовної комунікативної компетентності студентів технічних спеціальностей. *Наукові записки кафедри педагогіки*. 2023. №53. С.32- 39. <https://doi.org/10.26565/2074-8167-2023-53-04>

In cites: Karasova, O.V., Koliada, I.V. (2023). Innovative means of forming students' english communicative competence technical specialties. *Scientific Notes of the Pedagogical Department*. №53, 32-39. <https://doi.org/10.26565/2074-8167-2023-53-04> [in Ukrainian].

Постановка проблеми. Актуальність дослідження цієї теми зумовлюється низкою чинників, серед яких провідне місце займає: глобалізація – англійська мова стає важливою у сфері техніки та науки. Знання англійської мови є необхідною умовою для успішної кар'єри у міжнародних компаніях, на наукових конференціях, при публікації наукових статей; недоліки традиційних методів – традиційні методи навчання англійської мови не завжди дають бажаного результату, не формують необхідних для спілкування в професійній сфері навичок; потреба в інноваціях – виникає потреба в розробці та впровадженні інноваційних методів; засобів; технологій для формування англомовної комунікативної компетентності студентів технічних спеціальностей; переваги інноваційних засобів – інноваційні засоби роблять процес навчання більш цікавим, мотивованим, ефективним.

Аналіз актуальних досліджень. Формуванню англомовної комунікативної компетентності студентів технічних спеціальностей присвячені дослідження багатьох авторів, до того ж вивчалися та були висвітлені такі питання, як: досліджує використання онлайн-курсів та віртуальних лабораторій для формування англомовної комунікативної компетентності студентів технічних спеціальностей [3; 6; 12; 17; 20]; розробка форм, методів, засобів формування англомовної комунікативної компетентності, спрямовану на розвиток комунікативних навичок у студентів технічних ЗВО [1; 4; 10; 13; 18]; вплив

електронних ресурсів на формування англомовної комунікативної компетентності у студентів технічних спеціальностей [7; 9; 11; 14; 15]; використання аутентичних матеріалів у навчанні англійської мови студентів технічних спеціальностей [2; 5; 8; 16; 19].

Мета статті – визначити та охарактеризувати інноваційні засоби формування англомовної комунікативної компетентності студентів технічних спеціальностей.

Матеріали і методи. Для досягнення мети дослідження було використано широкий спектр теоретичних методів, включаючи аналіз науково-методичної та психолого-педагогічної літератури, а також вивчення документації, пов'язаної з темою дослідження.

Виклад матеріалу та основні результати. Основною метою вищої технічної освіти є формування творчої особистості інженера, здатної до інновацій, самоосвіти та саморозвитку. Сучасне суспільство потребує висококваліфікованих фахівців, які мають здатність вирішувати складні завдання спілкування за допомогою іноземної мови як у професійному, так і в повсякденному житті.

Багато різних навичок складають іншомовні навички, такі як мова, соціолінгвістика, дискурс і соціокультура. Таким чином, основою формування англомовної комунікативної компетентності студентів технічних спеціальностей є мовна компетенція, яка має на меті володіння системою знань, включаючи фонетичну, морфологічну, лексичну та синтаксичну сфери.

Дослідження вчених надають підстави стверджувати, що включення інноваційних засобів навчання у освітній процес сприяють формуванню англомовної комунікативної компетентності студентів технічних спеціальностей. У зв'язку з цим одним із завдань викладача іноземної мови нині є ретельне вивчення існуючих мультимедійних засобів навчання та цифрових оболонок, щоб визначити, наскільки вони можуть бути використані для навчання різних аспектів іноземної мови, різноманітних видів мовленнєвої діяльності та загального іншомовного спілкування.

Інноваційні засоби навчання створюють нові можливості для розвитку мовної компетенції, зокрема, забезпечуючи багаторазове повторення навчального матеріалу, індивідуальний темп навчання, автоматизацію контролю та самоконтролю:

1. Розширити доступ до навчального матеріалу, зокрема оригінального.

2. Забезпечити можливість спілкування з іноземними носіями мови.

Студенти технічного університету можуть розвивати навички формування англомовної комунікативної компетентності за допомогою таких інноваційних засобів навчання, як:

- курси на електронних носіях інформації, які надають учням можливість самостійно вивчати матеріал у зручній для них час і темп;
- навчальні програми, які використовують різні види медіа, аби покращити мовлення, вони включають текстовий матеріал і аудіо- та відеофайли;
- ігри з мультимедійним компонентом для навчання, які допомагають учням у покращенні їхнього аудіювання, читання, письма та говоріння. Для створення електронних підручників і навчальних посібників можна використовувати інструментальні оболонки, які дозволяють створювати власні мультимедійні навчальні матеріали;
- створення навчальних програм, які використовуватимуть різні види медіа;
- розробка навчальних ігор.

Для формування англомовної комунікативної компетентності студентів технічних спеціальностей вчені пропонують такі моделі:

1. Модель інтеграції. Ця модель дозволяє використовувати різноманітні інформаційно-довідкові програми, мультимедійні на-

вчальні курси, електронні підручники та інші інноваційні засоби навчання, якщо це необхідно для досягнення певних методичних цілей і завдань.

2. Комбінована конструкція. У цій моделі викладач поєднує самостійну роботу студентів з інноваційними засобами навчання (наприклад, самостійний пошук інформації про тему заняття в онлайн-енциклопедіях, різних мультимедійних порталах тощо) з роботою на уроці без комп'ютерів.

3. Віддалена модель. Згідно з цією моделлю, для дистанційного навчання іноземних мов використовуються комп'ютерні програми та ресурси в Інтернеті. Отже, використання інноваційних засобів у навчанні іноземних мов є ефективним методом підвищення якості навчання. Інноваційні засоби навчання дозволяють розвивати мовні навички, надавати доступ до різноманітного навчального матеріалу та спілкуватися з носіями мови.

Окрім того, студенти можуть отримати користь від використання інноваційних засобів навчання в освітньому процесі, оскільки вони можуть розвивати такі навички, як критичне мислення, вирішення проблем і командна робота, які є життєво важливими для професії. Слід зазначити, що викладачі іноземних мов повинні мати відповідні знання та навички, щоб ефективно використовувати інноваційні засоби у навчанні.

Дослідники інституту Клейтона Крістенсена (Clayton Christensen Institute, San Francisco Bay Area, California) [18; 20] класифікують сучасні моделі навчання на два типи: очне навчання, або навчання «у будівлі» (від англ. «brick-and-mortar»), тобто традиційне навчання, і онлайн навчання, або електронне навчання (від англ. «e-learning»).

Очне та онлайн навчання поділяється на два типи: перше – це традиційне навчання, де викладач надає наочність без використання технічних засобів; друге – це традиційне навчання з використанням технічних засобів. Третє – це неформальне онлайн навчання, яке передбачає використання ігор, відео та інших онлайн-елементів, які виходять за межі навчальної програми; і четверте – це повне онлайн навчання, при якому студенти дотримуються певних вимог. Електронне навчання є тією моделлю сучасного навчання, що відкриває нові можливості, зокрема щодо управління освітнім процесом, доступу до освітніх ресурсів і управління ними. Зауважимо, що

навчання «поза аудиторією» можна визначити як дистанційне, онлайн або електронне [7; 12].

Дистанційне навчання має багато переваг, включаючи доступність освітніх ресурсів і управління ними, гнучкість у виборі часу та місця навчання, а також можливість вибрати темп навчання, який відповідає вашим індивідуальним потребам.

Утім, дистанційне навчання має низку недоліків, включаючи: складність у забезпеченні взаємодії між студентами та викладачами; ризик неправильного тлумачення теоретичного матеріалу студентами; високий рівень самоосвіти студентів; і низька швидкість доступу до Інтернету. Багато навчальних закладів за кордоном дійшли висновку, що використання дистанційного навчання «в чистому вигляді» часто призводить до погіршення якості навчання студентів [4; 7; 11]. Отже, нині говорять про модель змішаного навчання (від англ. *blended learning*), яке поєднує елементи дистанційного навчання з загальними принципами традиційного навчання [2; 7; 18].

Модель змішаного навчання поєднує елементи традиційного та дистанційного навчання. У цьому випадку студенти використовують різні освітні ресурси як в аудиторії, так і поза нею.

Переваги змішаного навчання включають поєднання переваг традиційного та дистанційного навчання, зменшення недоліків обох методів і підвищення ефективності навчання.

Зрештою, дистанційне навчання є перспективним підходом до навчання, яке має багато переваг. Але недоліки дистанційного навчання повинні бути враховані, щоб використовувати модель змішаного навчання.

Нині викладачі іноземних мов мають доступ до широкого асортименту готових програмних продуктів і ресурсів, доступних через Інтернет, для навчання іноземної мови. Серед них можна виділити такі:

- програмні продукти, які досліджують кожен аспект мови та різні форми мовленнєвої діяльності. Наприклад, одним із найкращих програмних продуктів для навчання англійської мови на сьогоднішній день є комп'ютерний курс англійської мови з інтегрованими засобами дистанційного навчання REWARD InterN@tive. Послідовне виконання завдань і вправ, запропонованих авторами, які базуються на реальних англомовних матеріалах,

дозволяє покращити та закріпити навички читання, аудіювання та усної мови, поповнити словниковий запас, засвоїти граматичні правила та відпрацювати вимову. Саймон Гринолл, колишній президент Всесвітньої асоціації вчителів англійської мови як іноземної (IATEFL) і автор понад десяти навчальних посібників і міжнародних іспитів, є автором цього курсу, який є комп'ютерною версією оксфордського підручника;

- програмні продукти, спрямовані на навчання граматики. Граматична навчка є автоматизмом, який розвивається після тривалої практики. Навчальна комп'ютерна програма стає свого роду тренажером, який може використовуватися для організації самостійної роботи студентів як аудиторно, так і позааудиторно. Програма також допомагає студентам автоматизувати свої граматичні навички. Вивчення граматики за допомогою комп'ютерної програми дозволяє навчатися максимально індивідуально. Студенти отримують можливість працювати в своєму темпі та повертатися до навчального матеріалу, коли це потрібно;
- нечисленні електронні ресурси, які мають на меті розвиток лексичних навичок. Наприклад, для семантизації нових словникових одиниць lingualeo.com використовує мовну, слухову та ілюстративну наочність, а також представляє їх у контексті та, як окремі слова. Вправи, запропоновані ресурсом, допомагають запам'ятати вибрані слова за допомогою різних вправ (тренувань), що дуже важливо для міцного запам'ятовування. Наразі ресурс пропонує шість різних типів тренувань: слово-переклад (користувач повинен вибрати український переклад англійського слова з запропонованих варіантів), конструктор слів (користувач повинен скласти українське слово та букви англійського слова, щоб скласти правильне написання англійського слова), аудіювання (користувач повинен набрати англійське слово на клавіатурі), кросворд і словник;
- інтернет-ресурси надають студентам широкий спектр можливостей для вступу в міжкультурну взаємодію з носіями вивченої мови, тобто вони надають студентам можливість брати участь у ситуаціях міжкультурної комунікації. Це дозволяє

людям спілкуватися як письмово (за допомогою обміну повідомленнями), так і голосом, або відеозв'язком (наприклад, Skype). Деякі дослідники вважають, що таке спілкування в освітньому контексті в деяких аспектах поступається організованому викладачем аудиторному спілкуванню, а в деяких аспектах перевершує його. Утім, це цінне доповнення до розвитку навичок і вмінь спілкування на професійні теми. Використання інструментальних програм-оболонки, які дозволяють викладачам іноземної мови самостійно створювати власні продукти, такі як електронні тести, з урахуванням майбутніх професійних інтересів студентів, є найбільш перспективним напрямком інтеграції комп'ютерних технологій у навчальний процес у немовному (технічному) ЗВО.

Комп'ютерні тести в навчанні іноземної мови в цілому дозволяють підвищити активність студентів, підвищити мотивацію до навчання та розвинути інтерес до вивчення іноземної мови. Вони також дозволяють студентам бути активнішими, підвищувати самооцінку та створювати комфортне середовище для навчання.

Існує багато програм, призначених для комп'ютерних тестів. Програми Igen і Hot Potatoes, наприклад, дозволяють створювати мовні та умовно-мовні завдання різного типу, наприклад, завдання з вибором відповіді; завдання на відповідність, де вам потрібно співвіднести слова з двох колонок; завдання на класифікацію, де вам потрібно розподілити слова в дві групи; завдання, де вам потрібно самостійно ввести відповідь; і завдання на упорядкування, де вам потрібно правильно розташувати речення, щоб отримати

Існує також можливість об'єднати комплексні тести з окремими вправами. Наприклад, у оболонці Hot Potatoes є завдання типу «кросворд», у якому студентам пропонується визначення термінів на іноземній мові, які вони повинні самостійно вписати в кросворд (наприклад: мова програмування, яка використовується для вирішення математичних і наукових проблем). Термін «формула-переклад» є акронімом для «мови програмування, яка використовується для вирішення математичних і наукових задач; акронім від «формула» (формула) і «переклад» → «ФОРТРАН».

Ця вправа допомагає студентам закріпити як форму, так і зміст поняття, яке вони вивчали. У кожній вправі є різні підказки (деякі з них може вказати сам викладач, інші роблять це автоматично, наприклад, підставляючи букву в поняття, яке шукає студент), тому завдання розраховане на ситуацію успіху. Насправді кожна підказка додає певний відсоток до загального результату. Значною мірою це стимулює розумову роботу студентів, оскільки на виконання завдання відводиться певний проміжок часу. Програма показує відсоткові результати за кожним завданням, що дозволяє відразу оцінити рівень своєї підготовки за відповідною темою.

Особливо цікавими є завдання, у яких потрібно самостійно ввести відповідь, а не вибрати один із запропонованих варіантів. Наприклад, студентам пропонується скласти граматично правильне словосполучення з двох слів: «працювати» двигун – це «працюючий» двигун; «включити» протитуманні фари – це «включені» протитуманні фари. У цьому завданні одночасно навчаються різні граматичні явища, такі як рід іменника, перше/друге дієприкметник і відмінювання прикметника, за допомогою спеціальної лексики. Зважаючи на це, слід зазначити, що ці тести дозволяють не лише контролювати, але й розвивати та закріплювати лексичні та граматичні навички відповідно до спеціальності студентів. Зважаючи на тривалість навчання іноземних мов у немовному (технічному) ЗВО (1 рік – 4 години на тиждень або 2 роки – 2 години на тиждень), ці іспити можуть бути використані насамперед для організації позааудиторної самостійної роботи студентів.

Висновки. Сучасні інноваційні засоби, безсумнівно, мають величезний потенціал для навчання. З огляду на три фактори: терміни, пов'язані з навчанням іноземних мов у технічних навчальних закладах; по-друге, вимоги, пов'язані з навчанням іноземних мов у немовних навчальних закладах (формування англомовної комунікативної компетентності студентів технічних спеціальностей), і по-третє, тенденції до змішаного навчання. Використання сучасних інноваційних засобів навчання є актуальним, перспективним і може бути корисним на етапі формування лексико-граматичних навичок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бирка М. Ф. Розвиток концепції неперервної освіти в Україні. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2014. Вип. 34. С. 69-74.
2. Бірецька Л. С. Формування англомовної лексичної компетентності майбутніх лікарів у професійно орієнтованому читанні: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Київ. нац. лінгв. ун-т. Київ, 2015. 22 с.
3. Вороніна К. В., Валійова Т. Б. Формування умінь ділового спілкування у студентів немовних спеціальностей засобами іноземної мови. *VIRTUS*. 2020. С. 84.
4. Горпініч Т. І. Методика формування професійної англомовної компетентності у читанні у майбутніх фармацевтів з урахуванням індивідуально-когнітивних стилів навчання: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Терноп. нац ун-т імені Володимира Гнатюка. Тернопіль, 2014. 300 с.
5. Жарко О. Формування комунікативної компетенції у студентів немовних спеціальностей при вивченні іноземної мови у закладах вищої освіти I-II рівнів акредитації. *Молодий вчений*. 2018. №. 10 (62). С. 54-59.
6. Кирикилиця В. В. Формування іншомовних знань і навичок студентів немовних спеціальностей у процесі роботи зі словниками. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: педагогіка*. 2015. №. 1. С. 88-94.
7. Коваленко О. Формування компетентнісного підходу до вивчення іноземних мов. *Іноземні мови в навчальних закладах*. 2008. № 3. С. 28-34.
8. Крисак Л. В. Методика навчання майбутніх лікарів загальної практики англомовного професійно орієнтованого діалогічного мовлення: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Київ. нац ун-т імені Тараса Шевченка. Київ, 2016. 285 с.
9. Кухарьонук С. С. Інтерактивні технології як засіб формування іншомовної комунікативної компетентності студентів немовних спеціальностей. *Проблеми і перспективи актуалізації іншомовної комунікативної підготовки фахівців у XXI столітті: збірник матеріалів VI Всеукраїнського науково-практичного вебінару з міжнародною участю (27 листопада 2019 р.)*. 2019. С. 19-22.
10. Лазаренко Л. М., Барабаш І. В. Застосування інтерактивних методів навчання при формуванні іншомовної комунікативної компетенції у студентів немовних спеціальностей. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2017. №. 31 (2). С. 154-157.
11. Матієнко О., Бучацька С. Формування іншомовної комунікативної компетентності у студентів немовних спеціальностей засобами рольових ігор. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2022. С. 154-166.
12. Салашенко Г. М. Особливості формування іншомовної комунікативної компетенції студентів та курсантів немовних закладів вищої освіти засобами проєктних технологій. *Правовий часопис Донбасу*. 2019. №. 3. С. 153-160.
13. Свириденко І. М. Особливості формування іншомовної комунікативної компетентності у студентів немовних спеціальностей. *Наукові записки Національного університету Острозька академія. Серія: Філологічна*. 2015. №. 58. С. 309-311.
14. Чорна І. Ю. Формування у майбутніх маркетологів англомовної лексичної компетентності в письмі засобом кейс-технології: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Терноп. нац. пед ун-т ім. Володимира Гнатюка, Тернопіль, 2017. 268 с.
15. Яненко Л. П., Юрчук Л. В. Можливості розвиваючого навчання для іншомовної компетенції студентів. *Мова і культура*. 2014. Вип. 17. Т. 5. С. 88-92.
16. Bender V.M. Pretences in Language Teaching. *English Language Teaching*. London, 2017. P. 19-20.
17. Long, Michael H. And Patricia A. Porter. 2016. Group work, interlanguage talk, and second language acquisition. *TESOL Quarterly*. 2019. №19 (2). P. 207-208.
18. Morska L., Horpinich T., Olendr T. Teaching medical students professional English reading on the basis of individual cognitive learning styles. *Science and Education*. 2018. № 2. P. 86-93.
19. Stavyt'ska I. The formation of foreign language competence of engineering students by means of multimedia. *Advanced Education*. 2017. (7). P. 123-128.
20. Wilks Y. Machine Translation. Its scope and limits. Sheffield: Springer, 2009.

Стаття надійшла до редакції 10.11. 2023

Стаття рекомендована до друку 15.12. 2023

Olena Viacheslavivna Karasova

Ph.D. in Pedagogy, Associate Professor,
Associate Professor of the Foreign Languages Department¹,
karasyovahelen@gmail.com <https://orcid.org/0000-0001-8922-9036>

Iryna Valeriivna Koliada

senior lecturer of the Foreign Languages Department¹
irina_kolyada_@ukr.net <https://orcid.org/0000-0002-4904-160X>

¹National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute»,
street Kyrpichova, 2, Kharkiv, Ukraine, 61000

INNOVATIVE MEANS OF FORMING STUDENTS' ENGLISH COMMUNICATIVE COMPETENCE TECHNICAL SPECIALTIES

Problem formulation. Formulation of the problem. The relevance of research on this topic is determined by a number of factors, among which the leading place is occupied by: globalization – the English language is becoming important in the field of technology and science. Knowledge of the English language is a necessary condition for a successful career in international companies, at scientific conferences, when publishing scientific articles; disadvantages of traditional methods – traditional methods of teaching English do not always give the desired result, do not form skills necessary for communication in the professional sphere; the need for innovation – there is a need to develop and implement innovative methods; means; technologies for the formation of English communicative competence of students of technical specialties; advantages of innovative means – innovative means make the learning process more interesting, motivated, effective.

The purpose of the article is to identify and characterize innovative means of forming the English communicative competence of students of technical specialties.

Materials and methods. To achieve the goal of the research, a wide range of theoretical methods were used, including the analysis of scientific-methodical and psychological-pedagogical literature, as well as the study of documentation related to the research topic.

Results of the research. Implementation of the communicative teaching method is an important component of a modern foreign language program for students of technical specialties. The goal of learning a foreign language is not only the professional training of four interrelated types of language activities (reading, writing, listening and speaking), but also the development of the ability to use a foreign language to express one's thoughts.

During training, the formation of English communicative competence of students of technical specialties is to use innovative tools in the learning process, using which students can independently solve communicative tasks with the help of a foreign language, for example, modeling professional communication situations or looking for solutions by reading scientific literature. To achieve this, innovative teaching tools are used and incentives are created for the formation of English communicative competence of students of technical specialties.

The purpose of forming the English communicative competence of students of technical specialties is to enable them to participate in speech activities. Speaking skills are directly related to the "communicative" level of thinking. In this view, the mental side of language ability guides language activity through patterns of experience, feelings, situations, and outcomes. Thus, to solve communicative tasks, it is necessary to develop language skills. Speaking tasks should be set before students throughout the entire process of developing their language skills. In addition, it is necessary that language exercises are related to "motivational and operational activity". Thus, teaching students of non-linguistic majors a foreign language is an important task.

Thus, the foreign language course involves communicative orientation and professional orientation during the learning of reading, speaking, listening and writing. This creates many problems for teachers, and only a comprehensive approach to teaching communication can solve these problems, by forming the English communicative competence of students of technical specialties, using innovative teaching tools.

Conclusions. Modern innovative tools undoubtedly have a huge potential for learning. Considering three factors: deadlines related to teaching foreign languages in technical educational institutions; secondly, requirements related to teaching foreign languages in non-linguistic educational institutions (formation of English communicative competence of students of technical specialties), and thirdly, trends towards mixed learning. The use of modern innovative teaching aids is relevant, promising and can be useful at the stage of formation of lexical and grammatical skills.

Key words: *educational process, institution of higher education, innovative means, formation, English communicative competence, students of technical specialties.*

REFERENCES

1. Birka, M. F. (2014). Development of the concept of continuous education in Ukraine. *Pedagogy of creative personality formation in higher and secondary schools*, 34, 69-74.
2. Biretska, L. S. (2015). Formation of English lexical competence of future doctors in professionally oriented reading: *author's abstract. thesis ... candidate ped. Sciences: 13.00.02 / Kyiv. national language Univ. Kyiv*. 22 s.
3. Voronina, K. V. & Valiiova, T. B. (2020). Formation of business communication skills in students of non-language majors by means of a foreign language. *VIRTUS*. 84.
4. Horpinich, T. I. (2014). Methodology of formation of professional English language competence in reading among future pharmacists taking into account individual cognitive learning styles: *thesis. ... candidate ped. Sciences: 13.00.02 / Ternopil. Volodymyr Hnatyuk National University. Ternopil*, 300 s.
5. Zharko, O. (2018). Formation of communicative competence in students of non-language majors when studying a foreign language in institutions of higher education of the I-II levels of accreditation. *A young scientist*. 10 (62). 54-59.
6. Kyrykyltsia, V. V. (2015). Formation of foreign language knowledge and skills of students of non-language majors in the process of working with dictionaries. *Scientific notes of Ternopil National Pedagogical University named after Volodymyr Hnatyuk. Series: pedagogy*. 1. 88-94.
7. Kovalenko, O. (2008). Formation of a competence-based approach to learning foreign languages. *Foreign languages in educational institutions*, 3, 28-34.
8. Krysak, L. V. (2016). Methods of training future general practitioners in English-language professionally oriented dialogic speech: *diss. ... candidate ped. Sciences: 13.00.02 / Kyiv. Taras Shevchenko National University. Kyiv*. 285 s.
9. Kukharonok, S. S. (2019). Interactive technologies as a means of forming foreign language communicative competence of students of non-language majors. *Problems and prospects of updating foreign language communicative training of specialists in the 21st century: a collection of materials of the 6th All-Ukrainian scientific and practical webinar with international participation (November 27, 2019)*.
10. Lazarenko, L. M. & Barabash, I. V. (2017). The use of interactive teaching methods in the formation of foreign language communicative competence in students of non-language majors. *Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Series: Philology*. 31 (2). 154-157.
11. Matiienko, O. & Buchatska, S. (2022). Formation of foreign language communicative competence in students of non-language majors by means of role-playing games. *Modern information technologies and innovative teaching methods in the training of specialists: methodology, theory, experience, problems*. 154-166.
12. Salashchenko, H. M. (2019). Peculiarities of the formation of foreign language communicative competence of students and cadets of non-language institutions of higher education by means of project technologies. *Legal journal of Donbass*. 3. 153-160.
13. Svyrydenko, I. M. (2015). Peculiarities of the formation of foreign language communicative competence in students of non-language majors. *Scientific notes of the National University Ostroh Academy. Series: Philological*. 58. 309-311.
14. Chorna, I. Yu. (2017). Formation of future marketers' English-language lexical competence in writing by means of case technology: *dissertation. ... candidate ped. Sciences: 13.00.02 / Ternopil. national pedagogue of the University named after Volodymyr Hnatyuk, Ternopil*. 268 s.
15. Ianenko, L. P. & Yurchuk, L. V. (2014). Possibilities of developmental learning for students' foreign language competence. *Language and culture*. 17, T. 5. 88-92.
16. Bender, B.M. (2017). Pretences in Language Teaching. *English Language Teaching*. 19. 20.
17. Long, Michael H. & Patricia A. Porter. (2016). Group work, interlanguage talk, and second language acquisition. *TESOL Quarterly*, 19, 2, 207-208.
18. Morska, L., Horpinich, T. & Olendr, T. (2018). Teaching medical students professional English reading on the basis of individual cognitive learning styles. *Science and Education*. 2. 86-93.
19. Stavytska, I. (2017). The formation of foreign language competence of engineering students by means of multimedia. *Advanced Education*, (7), 123-128.
20. Wilks, Y. (2009). *Machine Translation. Its scope and limits*. Sheffield: Springer.

The article was received by the editors 10.11. 2023

The article is recommended for printing 15.12. 2023